

Sygn. akt I ACz 162/13

POSTANOWIENIE

Dnia 25 lutego 2013 roku

Sąd Apelacyjny w Krakowie Wydział I Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Wojciech Kościołek

SSA Władysław Pawlak

SSA Jerzy Bess (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 25 lutego 2013 roku w Krakowie na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa B. D.

przeciwko Skarbowi Państwa – Aresztowi Śledczemu w K.

o zapłatę

na skutek zażalenia powódki na postanowienie Sądu Okręgowego w Kielcach z dnia 31 października 2012 r., sygn. akt I C 540/12

postanawia:

oddalić zażalenie.

Sygn. akt I ACz 162/13

UZASADNIENIE

Powódka B. D. domaga się od Skarbu Państwa – Aresztu Śledczego w K. odszkodowania oraz renty w wysokości 1 500 zł miesięcznie. Swoje żądanie opiera na twierdzeniu, że będąc osadzona w pozwanej jednostce wyczuła guz w piersi i zgłosiła to lekarzowi, ten jednak zlekceważył te objawy. Dopiero po ponad dwóch miesiącach kolejny lekarz skierował ją na badania mammograficzne, które wykazały nowotwór. Po kilku miesiącach powódka została zwolniona na przerwę w odbywaniu kary i wtedy podjęła intensywne leczenie. W ocenie powódki jej obecny ciężki stan (przerzuty, konieczność stosowania hemoterapii, pomocy osób trzecich) wywołany został przez brak należytej diagnozy w początkowym stadium choroby, za co odpowiada areszt, który nie zapewnił właściwej opieki lekarskiej.

W piśmie z dnia 28 maja 2012 r. powódka – reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika z urzędu – wniosła o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego lekarza onkologa na okoliczność twierdzeń powódki, w tym między innymi jej stanu zdrowia, cierpienia fizycznych oraz psychicznych, braku właściwego leczenia podczas jej pobytu w Areszcie Śledczym w K. oraz postawienia wadliwej diagnozy, kosztów leczenia powódki, właściwego odżywiania, konieczności korzystania z pomocy innych osób, widoków na przyszłość (k. 84-85). Z kolei w piśmie z dnia 10 lipca 2012 r. powódka wniosła o wydanie postanowienia w celu zabezpieczenia roszczenia o rentę poprzez zobowiązanie pozwanego, aby do czasu prawomocnego zakończenia sprawy łożył na rzecz powódki kwotę po 1 400 zł miesięcznie, płatną do dnia 5 każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w przypadku zwłoki którejkolwiek z rat. W uzasadnieniu wskazano, że na konieczne leczenie, specjalne odżywianie oraz pomoc innych osób powódka wydaje miesięcznie co najmniej 1 500 zł miesięcznie (k. 109-112).

Postanowieniem z dnia 31 października 2012 r. Sąd Okręgowy w Kielcach oddalił wniosek o zabezpieczenie powództwa. W uzasadnieniu przytoczono treść przepisów art. 730, 730¹, 753 i 753¹ k.p.c. oraz wskazano, że

uprawdopodobnienie jako instytucja kodeksowa odnosi się do sytuacji, w których niewymagane jest ustalenie twierdzeń o faktach przy pomocy dowodów, lecz wystarczający jest mniejszy stopień pewności – uwiarygodnienie tych twierdzeń. W ocenie Sądu Okręgowego przytoczone przez B. D. okoliczności nie stanowią wystarczającego uprawdopodobnienia roszczenia, które pozwoliłoby na uwzględnienie wniosku o zabezpieczenie roszczenia o zapłatę renty. Powódka nie określiła bowiem w jakiej wysokości i na jaku cel ponosi wydatki ogólnikowo stwierdzając, że jej koszty wzrosły od 500 – 1000 zł, a więc niemożliwe jest ustalenie jakie faktycznie są comiesięczne wydatki związane z jej leczeniem.

Zażalenie na to postanowienie złożyła powódka, domagając się jego uchylecia i uwzględnienia wniosku o udzielenie zabezpieczenia oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów postępowania według norm przepisanych. W uzasadnieniu podniesiono, że stan zdrowia powódki jest tak ciężki, że nie było możliwe jej przesłuchanie w sądzie i konieczne było stosowanie pomocy prawnej. Powódka przez cały czas pozostaje w intensywnym leczeniu. Powszechnie wiadomo, że leczenie raka wymaga bardzo znacznych kosztów ponoszonych przez chorych. Trudno wymagać od śmiertelnie chorej osoby, aby mogła je precyzyjnie określić. Wiadomo, że musi je ponosić i zeznając określiła je jedynie na 500 – 1 000 zł miesięcznie. Powódka jest osobą całkowicie niezdolną do pracy i samodzielnej egzystencji. Jej aktualne potrzeby i na przyszłość uległy zwiększeniu, zaś widoki powodzenia na przyszłość w ogromnym stopniu zmniejszyły się. Rokowania co do stanu zdrowia są niepewne. Na kwotę zabezpieczenia w wysokości 1 400 zł między innymi składają się: całodobowa opieka nad powódką oraz dojazdy do lekarzy i szpitala, leczenie, lekarstwa, odżywianie.

W odpowiedzi na zażalenie reprezentująca stronę pozwaną Prokuratoria Generalna Skarbu Państwa wniosła o oddalenie zażalenia, podnosząc, że powódka ma ustanowionego pełnomocnika z urzędu, zatem nieuzasadnione jest twierdzenie, że nie mogła precyzyjnie określić wydatków.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie jest bezzasadne i nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 753 § 1 i 753¹ § 1 pkt 1 k.p.c. dla zabezpieczenia roszczenia o rentę wystarczające jest uprawdopodobnienie roszczenia, bez konieczności uprawdopodobnienia interesu w jego udzieleniu. Podstawą roszczenia o rentę podnoszonego w przedmiotowej sprawie jest art. 444 § 2 k.p.c. Stosownie do jego treści jeżeli poszkodowany utracił całkowicie lub częściowo zdolność do pracy zarobkowej albo jeżeli zwiększyły się jego potrzeby lub zmniejszyły widoki powodzenia na przyszłość, może on żądać od zobowiązanego do naprawienia szkody odpowiedniej renty. Oprócz tego dla przyznania renty konieczne jest wykazanie ogólnych przesłanek odpowiedzialności za czyn niedozwolony, tj. zdarzenia, które szkodę wywołało, związku przyczynowo-skutkowego oraz – co do zasady – winy po stronie sprawcy szkody. Powódka jako podstawę faktyczną renty wskazywała wydatki na konieczne leczenie, specjalne odżywianie oraz pomoc innych osób. Następnie w zażaleniu podniosła także niezdolność do pracy oraz pogorszenie widoków na przyszłość.

Sąd Apelacyjny podziela ocenę Sądu Okręgowego, że tak rozumiane roszczenie o rentę nie zostało jak do tej pory uprawdopodobnione. Przede wszystkim nie wskazano jakie konkretnie wydatki powódka ponosi, zarówno w pismach składanych w postępowaniu przed Sądem I instancji, jak i w zażaleniu. Powódka nie wskazała także na żadne konkretne wydatki podczas przesłuchania. Nie można zgodzić się z twierdzeniami zażalenia, że od powódki – reprezentowanej przez profesjonalnego pełnomocnika – nie można wymagać sprecyzowania wydatków. Sprecyzowanie roszczenia oraz zgłoszenie stosownych wniosków dowodowych na ich poparcie jest zadaniem pełnomocnika procesowego. Jeśli dla strony został ustanowiony pełnomocnik z urzędu, można od niej wymagać uprawdopodobnienia roszczenia poprzez przynajmniej wskazanie konkretnych wydatków, z których wywodzi roszczenie o rentę.

Tymczasem w przedmiotowej sprawie wydatki te zostały wskazane jedynie ogólnie, a ponadto nawet te ogólne twierdzenia nie znajdują w znacznej mierze potwierdzenia w zeznaniach powódki. W piśmie pełnomocnika powódki

z dnia 12 lipca 2012 r. wskazano, że są to konieczne leczenie, specjalne odżywianie oraz pomoc innych osób, na co powódka miała wydawać co najmniej 1 500 zł miesięcznie. Tymczasem podczas przesłuchania powódka zeznała, że nie ma żadnej specjalnej diety, nie leczy się prywatnie, nie ma żadnej rehabilitacji, a zajmuje się nią syn i synowa. Wskazała, że zwiększone koszty utrzymania z powodu choroby wynoszą 500 – 1 000 zł, są to koszty leków, dojazdów do lekarzy, noclegów w szpitalu-hotelu. Sama otrzymuje jedynie zasiłek pielęgnacyjny, korzystając ze wsparcia syna i synowej (k. 159-161). Wydatki te nie zostały w żaden sposób choćby częściowo udokumentowane. W ocenie Sądu Apelacyjnego takie ogólne wskazanie wydatków bez ich sprecyzowania nie jest wystarczające nawet dla uprawdopodobnienia powództwa.

Nie można również na obecnym etapie wywodzić uprawdopodobnienia roszczenia o rentę z pogorszenia widoków na przyszłość i utraty zdolności do pracy. Po pierwsze zwrócić należy uwagę, że jako podstawa faktyczna zostały one zgłoszone dopiero w postępowaniu zażaleniowym. Sąd Okręgowy oddalając wniosek orzekł o roszczeniu podnoszonym na innej podstawie faktycznej, tj. jedynie zwiększonych wydatków związanych z chorobą. Wobec tego strona nie może skutecznie zaskarżyć orzeczenia powołując się na to, może natomiast podnieść nowe roszczenie, ale nie w postępowaniu zażaleniowym. Po drugie, zwrócić należy uwagę, że pogorszenie widoków na przyszłość musi opierać się na porównaniu sytuacji przed zajściem szkody z sytuacją obecną. Przed podnoszoną przez powódkę szkodą przebywała ona w Areszcie Śledczym w K., gdzie odbywała – jak wynika z niezaprzeczonych w tej części pism strony pozwanej oraz dokumentacji z aresztu – karę pozbawienia wolności. Obecnie natomiast przebywa ona na przerwie, przyznanej w związku z chorobą. Jak do tej pory nie ustalono w niniejszej sprawie jak długo powódka miała być osadzona. Powódka powinna zatem, podnosząc takie roszczenie, wskazać jak pogorszyła się jej sytuacja. Tymczasem jej wywody sprowadzają się jedynie do przedstawienia obecnej sytuacji, ale bez odniesienia do sytuacji wcześniejszej. Również w tym kontekście należałoby oceniać utratę zdolności powódki do pracy zarobkowej.

Mając na względzie powyższe, Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji na zasadzie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c.